

OMEZENÍ PŘI VYUŽÍVÁNÍ INFORMACÍ

JANA CZUDEK KRANECOVÁ, MFČR

OBSAH PREZENTACE

- **Ochrana osobních údajů**
- **Ochrana utajovaných informací**
- **Kybernetická bezpečnost**

OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ

PRÁVNÍ REGULACE OCHRANY OSOBNÍCH ÚDAJŮ

- Obecné nařízení o ochraně osobních údajů = GDPR (General Data Protection Regulation)
- Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů

ZÁKLADNÍ POJMY

Osobní údaje

- veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě
- například: jméno, lokační údaje, cookies

Správce osobních údajů

- Kdokoliv , kdo určuje účely a prostředky zpracování osobních údajů

Zpracovatel osobních údajů

- kdokoliv, kdo zpracovává osobní údaje pro správce

Pověřen pro ochranu osobních údajů

- osoba, která dbá, aby zpracování osobních údajů bylo v souladu s GDPR
- poskytuje konzultace

POŽADAVKY GDPR

- **Odpovědnost**
- **Minimalizace**
- **Přesnost**
- **Bezpečnost**
- **Dokumentace**
- **Transparentnost**


ODPOVĚDNOST

- accountability
- odpovědnost správce za dodržování zásad zpracování, GDPR a zákonů
- správce má povinnost doložit dodržení souladu (důkazní břemeno)
 - zmapování procesů zpracování
 - přizpůsobení procesů zpracování
 - monitorování souladu
 - přizpůsobení dokumentace včetně spisové služby

ZÁKONNOST ZPRACOVÁNÍ

- a) subjekt údajů udělil souhlas se zpracováním svých osobních údajů pro jeden či více konkrétních účelů;
- b) zpracování je nezbytné pro splnění smlouvy, jejíž smluvní stranou je subjekt údajů, nebo pro provedení opatření přijatých před uzavřením smlouvy na žádost tohoto subjektu údajů;
- c) zpracování je nezbytné pro splnění právní povinnosti, která se na správce vztahuje;
- d) zpracování je nezbytné pro ochranu životně důležitých zájmů subjektu údajů nebo jiné fyzické osoby;
- e) zpracování je nezbytné pro splnění úkolu prováděného ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci, kterým je pověřen správce;
- f) zpracování je nezbytné pro účely oprávněných zájmů příslušného správce či třetí strany, kromě případů, kdy před těmito zájmy mají přednost zájmy nebo základní práva a svobody subjektu údajů vyžadující ochranu osobních údajů, zejména pokud je subjektem údajů dítě.

MINIMALIZACE

- zpracovávat pouze údaje
 - které jsou nezbytné
 - mají jasný účel zpracování
 - zpracování
 - musí být přiměřené
 - v nezbytném rozsahu
 - po nezbytně nutnou dobu
 - posouzení vlivu na ochranu osobních údajů (Data Protection Impact Assessment - DPIA)
- 

PŘESNOST

- povinnost zajistit maximální přesnost a aktuálnost zpracovávaných údajů
- musí být přijata veškerá rozumná opatření, aby osobní údaje, které jsou nepřesné s přihlédnutím k účelům, pro které se zpracovávají, byly bezodkladně vymazány nebo opraveny

BEZPEČNOST

- povinnost zajistit údaje před
 - neoprávněným a nezákonným zpracováním
 - ztrátou
 - zničením
 - poškozením

DOKUMENTACE

- povinnost vést záznamy o činnostech zpracování
- záznam obsahuje:
 - jméno a kontaktní údaje správce a pověřence
 - účely zpracování;
 - popis kategorií subjektů údajů a kategorií osobních údajů;
 - kategorie příjemců, kterým byly nebo budou osobní údaje zpřístupněny,
 - informace o případném předání osobních údajů do třetí země nebo mezinárodní organizaci
 - plánované lhůty pro výmaz jednotlivých kategorií údajů;
 - obecný popis technických a organizačních bezpečnostních opatření

Záznam o činnostech zpracování pro nejmenší podnikatele

jméno a kontaktní údaje správce a pověřence (specifické jméno, příjmení, adresa a telefonní číslo)	jméno a kontaktní údaje na svou stranu
účely zpracování	účelů, před zpracováním osobní údaje zpracovatel musí ověřit, že účel zpracování je legitimní, konkrétní a odpovídá účelu, který je
popis kategorií osobních údajů	účelů zpracování osobních údajů, konkrétní, konkrétní, konkrétní
popis kategorií osobních údajů	popis osobních údajů zpracování (jméno a příjmení, bydliště, číslo matičky občanské, číslo účtu, číslo účtu, číslo účtu, číslo účtu)
informace o případném předání osobních údajů do třetí země nebo mezinárodní organizaci, včetně identifikace této třetí země či mezinárodní organizace, a případně předání osobních údajů do třetí země nebo mezinárodní organizace	popis osobních údajů (jméno, číslo účtu, číslo účtu, číslo účtu)
plánované lhůty pro výmaz jednotlivých kategorií údajů	popis osobních údajů (jméno, číslo účtu, číslo účtu, číslo účtu)
obecný popis technických a organizačních bezpečnostních opatření	popis osobních údajů (jméno, číslo účtu, číslo účtu, číslo účtu)

TRANSPARENTNOST

- Informační povinnost vůči subjektům údajů
 - Právo na přístup k osobním údajům
 - Právo na opravu
 - Právo na výmaz
 - Právo vznést námitku proti zpracování
- Právo na výmaz se neuplatní, je-li zpracování nezbytné pro splnění právní povinnosti vyžadované zákonem nebo splnění úkolů ve veřejném zájmu nebo splnění úkolu při výkonu veřejné moci

OCHRANA UTAJOVANÝCH INFORMACÍ

PRÁVNÍ REGULACE OCHRANY UTAJOVANÝCH INFORMACÍ

- Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“),
- Zákon č. 413/2005 Sb., o změně zákonů v souvislosti s přijetím zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů,
- prováděcí předpisy

ZÁKLADNÍ POJMY

Utajovaná informace

informace v jakékoliv podobě zaznamenaná na jakémkoliv nosiči označená v souladu se zákonem, jejíž vyzrazení nebo zneužití může způsobit újmu zájmu České republiky nebo může být pro tento zájem nevýhodné, a která je uvedena v seznamu utajovaných informací

Stupně utajení

- Přísně tajné (PT)
- Tajné (T)
- Důvěrné (D)
- Vyhrazené (V)

OPRÁVNĚNÍ FYZICKÝCH OSOB SEZNAMOVAT SE S UTAJOVANÝMI INFORMACEMI

- jen osoba, která je nutně potřebuje k výkonu své funkce, pracovní nebo jiné činnosti,
- je držitelem oznámení o splnění podmínek pro přístup k utajované informaci stupně utajení Vyhrazené (dále jen „oznámení“) nebo platného osvědčení fyzické osoby příslušného stupně utajení (Důvěrné, Tajné),
- byla poučena.

POŽADAVKY NA ZAJIŠTĚNÍ OCHRANY

- personální bezpečnost (§ 6 – 14 zákona)
- průmyslová bezpečnost (§ 15 – 20 zákona) - podnikatelé
- administrativní bezpečnost (§ 21 – 23 zákona)
- fyzická bezpečnosti (§ 24 – 33 zákona)
- bezpečnost informačních nebo komunikačních systémů (§ 34 – 36 zákona)

PERSONÁLNÍ BEZPEČNOST I.

= podmínky přístupu fyzických osob k utajovaným informacím:

- jen osoba, která je nutně potřebuje k výkonu své funkce, pracovní nebo jiné činnosti,
- je držitelem oznámení o splnění podmínek pro přístup k utajované informaci stupně utajení Vyhrazené nebo platného osvědčení fyzické osoby příslušného stupně utajení (Důvěrné, Tajné),
- byla poučena.

PERSONÁLNÍ BEZPEČNOST II.

Bezpečnostní riziko:

- a) závažná nebo opakovaná činnost proti zájmům České republiky,
- b) činnost, spočívající v potlačování základních práv a svobod, anebo podpora takové činnosti,
- c) majetkové poměry zjevně nepřiměřené řádně přiznaným příjmům

Za bezpečnostní riziko lze též považovat například:

- uvedení nepravdivé informace nebo zamlčení informace rozhodné pro objektivní zjištění skutečného stavu věci v řízení
- styky s osobou, která vyvíjí nebo vyvíjela činnost proti zájmu ČR
- pravomocné odsouzení pro trestný čin

PERSONÁLNÍ BEZPEČNOST III.

Osobnostní způsobilost

splňuje fyzická osoba, která netrpí poruchou či obtížemi, které mohou mít vliv na její spolehlivost nebo schopnost utajovat informace.

ZVLÁŠTNÍ PŘÍSTUP K UTAJOVANÉ INFORMACI

prezident republiky,

poslanci a senátoři Parlamentu,

členové vlády,

Veřejný ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv,

soudci,

prezident, viceprezident a členové Nejvyššího kontrolního úřadu.

ADMINISTRATIVNÍ BEZPEČNOST

- například:
 - jednací protokol,
 - manipulační kniha,
 - předávací kniha

FYZICKÁ BEZPEČNOST

- ostraha
- režimová opatření
 - oprávnění osob a dopravních prostředků pro vstup a vjezd
- technické prostředky
 - např. zařízení proti odposlechu

BEZPEČNOST INFORMAČNÍCH A KOMUNIKAČNÍCH SYSTÉMŮ

- certifikovaný SW
- Kryptografická ochrana

KYBERNETICKÁ BEZPEČNOST

PRÁVNÍ REGULACE

- Zákon č. 181/2014 Sb. o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti)
 - **Princip individuální odpovědnosti subjektů za bezpečnost vlastní sítě**
 - **Princip autonomie vůle regulovaných subjektů:** Zákon neříká, jakým způsobem a jakými konkrétními prostředky mají regulované subjekty naplnit bezpečnostní opatření. Toto rozhodnutí je na jejich svobodné vůli.
 - **Princip minimalizace státního donucení** – Zákon se vztahuje jen na nejdůležitější sítě.

ZÁKLADNÍ ZÁSADY I.

- ZAMKNU ZARÍZENÍ POKAŽDÉ, KDYŽ OD NEJ ODCHÁZÍM.
- UJISTÍM SE, ŽE PRI ZADÁVÁNÍ PRIHLAŠOVACÍCH ÚDAJU JE NIKDO CIZÍ NEVIDÍ, NAPŘÍKLAD POHLEDEM PRES RAMENO.
- AKTUALIZUJI SOFTWARE A NEVYPÍNÁM PRAVIDELNÉ AUTOMATICKÉ AKTUALIZACE SYSTÉMU.
- ZAPÍNÁM WIFI, BLUETOOTH, NFC A DALŠÍ BEZDRÁTOVÉ TECHNOLOGIE, JEN POKUD JÉ VYUŽÍVÁM.
- ŠIFRUJI ČITLIVÁ DATA NA EXTERNÍM DISKU A DALŠÍCH PRENOSNÝCH ZARÍZENÍCH.
- DO MÝCH ZARÍZENÍ NEPRIPOJUJI NEZNÁMÉ USB FLASH DISKY, EXTERNÍ DISKY A JINÁ PAMETOVÁ ZARÍZENÍ.
- PRI PROCHÁZENÍ WEBU PREFERUJI WEBOVÉ STRÁNKY ZABEZPECENÉ POMOCÍ PROTOKOLU HTTPS.
- DÁVÁM POZOR, NA KTERÉ ODKAZY KLIKÁM.

ZÁKLADNÍ ZÁSADY II.


- NEZVEREJNUJI OSOBNÍ ANI CITLIVÉ INFORMACE O MNE, MÉ RODINĚ, PRÁTELÍCH NEBO SPOLUPRACOVNÍCÍCH.
- PRÍSTUPY K PRACOVNÍM I OSOBNÍM ÚČTUM SI CHRÁNÍM SILNÝM HESLEM. U SILNÉHO HESLA ZADÁVÁM ALESPON 12 ZNAKU A VÍCE.
- PRO KAŽDOU SLUŽBU POUŽÍVÁM JINÉ UNIKÁTNÍ HESLO.
- NEVYUŽÍVÁM ONLINE NÁSTROJE CI SLUŽBY PRO KONTROLU SÍLY HESLA.
- PROTOŽE JE OBTÍŽNÉ ZAPAMATOvat SI VŠECHNA HESLA, VYUŽÍVÁM PRO TA MĚNE VÝZNAMNÁ SPRÁVCE HESEL.
- NEPOUŽÍVÁM KONTROLNÍ OTÁZKY PRO OBNOVENÍ HESLA.
 - „Jaké bylo vaše jméno za svobodna“
 - „N9qy\$_@?9b7G&_tp“
- U KRITICKÝCH SLUŽEB JAKO ELEKTRONICKÉ BANKOVNICTVÍ, PRACOVNÍ NEBO SOUKROMÝ EMAIL VŽDY VYUŽÍVÁM VÍCEFAKTOROVOU AUTENTIZACI.

REGISTR SMLUV

PRÁVNÍ REGULACE

- Zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv)
- <https://smlouvy.gov.cz/>

POVINNÉ SUBJEKTY I.

- a) Česká republika,
 - b) územní samosprávný celek, včetně městské části a obvody
 - c) státní příspěvková organizace,
 - d) státní fond,
 - e) veřejná výzkumná instituce nebo veřejná vysoká škola,
 - f) dobrovolný svazek obcí,
 - g) regionální rada regionu soudržnosti,
- 

POVINNÉ SUBJEKTY II.

- h) příspěvková organizace územního samosprávného celku,
- i) ústav založený státem nebo územním samosprávným celkem,
- j) obecně prospěšná společnost založená státem nebo ÚSC
- k) státní podnik nebo národní podnik,
- l) zdravotní pojišťovna,
- m) Český rozhlas nebo Česká televize, nebo
- n) právnická osoba, v níž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinovou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby.

CO SE ZVEŘEJŇUJE

- soukromoprávní smlouvy, smlouvy o poskytnutí dotace nebo návratné finanční pomoci a metadata
- Minimální rozsah metadat:
 - identifikace smluvních stran;
 - vymezení předmětu smlouvy;
 - cena, a pokud ji smlouva neobsahuje, hodnota předmětu smlouvy, lze-li ji určit;
 - datum uzavření smlouvy.
- otevřený formát
- strojově čitelný (ne naskenované PDF)

.

KDY ZVEŘEJŇOVAT?

- bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 30 dnů od uzavření smlouvy
- smlouva nabývá účinnosti nejdříve dnem uveřejnění s výjimkami – léčiva, zdravotnické prostředky, krajní nouze, ohrožení života, zdraví, majetku, ŽP

NÁSLEDKY NEUVEŘEJNĚNÍ

- Nebyla-li smlouva, na niž se vztahuje povinnost uveřejnění prostřednictvím registru smluv, uveřejněna prostřednictvím registru smluv ani do tří měsíců ode dne, kdy byla uzavřena, platí, že je zrušena od počátku.
 - Plnění bez právního titulu
 - Bezdůvodné obohacení
 - Porušení rozpočtové kázně
- <https://www.mvcr.cz/clanek/registr-smluv.aspx?q=Y2hudW09OQ%3D%3D>

SEMINÁŘ MV – ODKAZY

- Úvod - Roman Vrba, ředitel odboru eGovernmentu, MV
 - https://www.youtube.com/watch?v=2qd03y_Wf00
- Metodika k aplikaci zákona o registru smluv - Martin Kraus, MV
 - <https://www.youtube.com/watch?v=-oi1GhnJl6E>
- Diskuze k aplikaci zákona o registru smluv
 - <https://www.youtube.com/watch?v=ibRhR-MaiXY>